

Komisja Ds. Międzynarodowych Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dwutygodniowy Biuletyn Informacyjny.

Zapraszamy do zgłaszania informacji na podany wyżej adres.

MOBILNOŚĆ W BADANIACH ETER

Pod egidą i z wykorzystaniem danych z lat 2011–2017 rejestru European Tertiary Education Register (ETER; <https://tiny.pl/9w1wz>) przeprowadzono badanie uwarunkowań wpływających na liczbę zagranicznych wyjazdów studentów. Ankietowano studentów uczestników programu wymiany Erasmus w kilku przekrojach. Prezentacja jest dostępna pod adresami <https://tiny.pl/9w1df> i <https://tiny.pl/9w1dk>. Dane można pobrać z <https://tiny.pl/9w1fm> (po rejestracji).

W badaniu dokonano porównań czynników instytucjonalnych (działalność dydaktyczna i badawcza uczelni) oraz atrakcyjność regionalną (poziom urbanizacji, możliwości zatrudnienia i systemy edukacji). Otrzymano przestrzenny rozkład mobilności ukierunkowanej na zdobycie dyplomu lub tylko części studiów. Okazuje się, że ten pierwszy rodzaj wyjazdów dominuje. Cechy instytucjonalne (szczególnie jakość nauczania i badań) są zazwyczaj bardziej istotne niż cechy regionalne. Wyniki badań mają istotne znaczenie dla polityki regionalnej.

NOWE OSZUSTWA WYDAWCÓW

Jak właśnie donosi Nature (<https://tiny.pl/9wn5n>) najnowsze oszustwo drapieżnych wydawców polega przemyśnianiu artykułów. Drapieżne czasopisma ponownie wydają bez żadnej zgody recenzowane artykuły, które zostały opublikowane gdzie indziej.

W 2018 r. amerykańska Federalna Komisja Handlu (FTC) wygrała 50 mln USD od wydawcy OMICS (Indie) za oszukańcze praktyki. OMICS opublikował prawie 69000 artykułów w dyscyplinach akademickich z niewielką lub żadną recenzją. Choć egzekucja wyroku jest trudna, to wyrok spowodował, że liczba artykułów opublikowanych przez OMICS spadła o 40%. W reakcji OMICS usunęło markę z wielu tytułów. Inna naganna praktyka to pobieranie opłat bez wykonywania archiwizacji, indeksowania lub kontroli jakości tekstów. Zdarzają się fałszywe rady redakcyjne. Ponieważ nieczytane artykuły wpływają na karierę akademicką, a wyszukiwarki wskazują je jako część dorobku, więc popyt na oszustwo nie maleje.

Istnieje baza Lacuna (<http://lacunadb.io/>) wydawców spoza Web of Science i Scopus. Lacuna indeksuje ok. 900 000 artykułów w 2300 czasopismach od 10 wydawców i obejmuje czasopisma, które fałszywie reklamują recenzje naukowe i inne usługi naukowe. Długoterminowym celem to pełny monitoring.

BRYTYJSKIE PUNKTY KONTAKTOWE

Rząd brytyjski uruchomił aktualizowaną na bieżąco stronę internetową <https://tiny.pl/9wnff> z informacjami o finansowaniu projektów w ramach programu "Horyzont Europa". Informacje dotyczą badań lub innowacji, które są przełomowe, poprawiają europejskie standardy badawcze lub odpowiadają na wyzwania, takie jak zmiana klimatu lub bezpieczeństwo żywnościowe.

Finasowanie przewiduje bezpośrednie wsparcie projektów oraz finansowanie działań w celu pozyskania wiedzy specjalistycznej i doradztwa w obszarach takich jak m.in. edukacja, zdrowie, nauka i technologia, dostawcy usług komunalnych. Wsparcie dostosowano do liczby pracowników instytucji i do regionów Wielkiej Brytanii. Wymagane jest funkcjonowanie w konsorcjach co najmniej trzech partnerów. Informacja opatrzona jest danymi Punktów (i osób) Kontaktowych. Interesująca część dotyczy zakresu zmian regulacji od czasu Brexitu i wskazówek dla instytucji brytyjskich, które chcą zawiązywać konsorcja i aplikować o środki. A i dla nas to ważne.

DARMOWY INDEKS CYTATÓW Z ARTYKUŁÓW

W początku października udostępniono (por. <https://tiny.pl/9wnpm>) darmowy rejestr ponad 355 miliardów słów i fragmentów zdań z przywołanych obok artykułów. „...*Jest to próba pomocy naukowcom w korzystaniu z oprogramowania do zbierania wniosków z opublikowanych prac, nawet jeśli nie mają legalnego dostępu do podstawowych artykułów...*” mówi twórca Carl Malamud, który udostępnił te dane pod auspicjami swojej korporacji non-profit Public Resource (w Sewastopolu w Kalifornii).

Indeks dotyczy ponad 100 milionów artykułów w czasopismach - w tym w wielu płatnych. Celem projektu jest m.in. odblokowanie światowych artykułów naukowych w celu łatwiejszej analizy komputerowej, w tym - ułatwienie komputerowego wyszukiwania literatury.

Krótkie sekwencje słów nie naruszają ograniczeń praw autorskich wydawców dotyczących wykorzystywania artykułów płatnych. Choć ten aspekt pozostaje jeszcze przedmiotem kontrowersji, ocenia się, że tzw. indeks Malamuda jest wielką pomocą w wyszukiwaniu informacji o istniejących wynikach naukowych, m.in. w przeszukiwaniu baz danych genów, leków i substancji chemicznych prezentowanych w literaturze.

Na podstawie informacji osób współpracujących z Komisją opracowali Marcelina Kościółek i Tomasz Szapiro.
m.kosciolek@psrp.org.pl, tszapiro@gmail.com